

POSTANOWIENIE

Dnia 25 sierpnia 2022 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Jarosław Sobutka

w sprawie z powództwa E.G.

przeciwko Zespołowi Szkół w R.

o ustalenie stosunku pracy na czas nieokreślony,

na posiedzeniu niejawnym w Izbie Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w dniu 25 sierpnia 2022 r.,

na skutek skargi kasacyjnej strony pozwanej od wyroku Sądu Okręgowego w Rzeszowie

z dnia 13 maja 2021 r., sygn. akt IV Pa 73/20,

- 1. odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania,**
- 2. zasądza od Zespołu Szkół w R. na rzecz E. G. kwotę 240 zł.**
(dwieście czterdzieści złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu kasacyjnym.

UZASADNIENIE

Wyrokiem z dnia 13 maja 2021 r. (sygn. akt IV Pa 73/20) Sąd Okręgowy w Rzeszowie IV Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych, w sprawie z powództwa E. G. przeciwko Zespołowi Szkół w R., o ustalenie stosunku pracy na czas nieokreślony, na skutek apelacji powoda od wyroku z dnia 2 września 2020 r. (sygn. akt IV P 298/19) Sądu Rejonowego Sądu Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w Rzeszowie, w pkt I zmienił zaskarżony wyrok w ten sposób, że:

1. ustalił, iż powódkę E. G. łączy z pozwanym Zespołem Szkół w R. stosunek pracy na czas nieokreślony od dnia 3 września 2018 r.;

2. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 180 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Natomiast w pkt II wyroku z dnia 13 maja 2021 r. zasądził od strony pozwanej na rzecz powódki kwotę 120 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego w postępowaniu apelacyjnym.

Skargę kasacyjną z dnia 3 września 2021 r. wniósł pozwany Zespół Szkół w R., zaskarżając go w całości. W stosunku do zaskarżonego orzeczenia, pozwany skierował zarzut naruszenia prawa materialnego, tj. art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela poprzez niezastosowanie tego przepisu do ustalonego w niniejszej sprawie stanu faktycznego na skutek błędnego uznania, że do tego stanu faktycznego nie znajduje on zastosowania, w szczególności na skutek uznania, że umieszczenie powódki w arkuszu organizacji i planie nauczania na kolejny rok szkolny wyłącza możliwość jego zastosowania, ponieważ w tej sytuacji nie istniała niepewność, co do możliwości zatrudnienia powódki na czas nieokreślony, jak również nie zwrócenie uwagi, że zgodę na zatrudnienie takiego pracownika jak powódka musiał wyrażać organ prowadzący i ta zgoda obejmowała zawarcie umowy na czas określony.

W oparciu o powyższe, skarżący wniósł o uchylenie zaskarżonego wyroku Sądu okręgowego w Rzeszowie w całości i orzeczenie co do istoty sprawy poprzez oddalenie apelacji powódki od wyroku Sądu Rejonowego w Rzeszowie Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych z dnia 2 września 2020 r., ewentualnie o uchylenie zaskarżonego orzeczenia Sądu Okręgowego w Rzeszowie w całości i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania temu sądowi.

Na podstawie art. 398⁴ § 2 k.p.c. skarżący wniósł o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania - z uwagi na istnienie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ §1 pkt 1 k.p.c.). Wniósł także o zasądzenie od powódki na rzecz pozwanego kosztów postępowania, w tym kosztów zastępstwa procesowego wg norm przepisanych.

We wniosku o przyjęcie do merytorycznego rozpoznania skargi kasacyjnej, skarżący wskazał na konieczność rozważenia kwestii stanowiącej istotne zagadnienie prawne. Według autora skargi kasacyjnej, istotnym zagadnieniem prawnym, wymagającym rozstrzygnięcia, jest zagadnienie, czy i ewentualnie jakie

znaczenie, w świetle przesłanek z art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, ma istnienie arkusza organizacji w szkole i planu nauczania w dacie podpisania umowy o pracę na czas określony, w szczególności czy w określonych przypadkach mogą one wykluczyć możliwość zastosowania art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, czy też nie stanowią one okoliczności decydujących w tym zakresie w sytuacji, gdy ten arkusz jest zawsze tworzony na czas określony i ma zapewniać właściwą organizację szkoły w zakresie nauczania na 1 rok szkolny.

W odpowiedzi na skargę kasacyjną, pismem z dnia 7 października 2021 r., powód złożył odpowiedź na skargę kasacyjną, wnosząc o odmówienie przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, ewentualnie, w przypadku przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania, o jej oddalenie w całości oraz o zasądzenie od pozwanego na rzecz powódki zwrotu kosztów postępowania w tym opłaty od pełnomocnictwa oraz wynagrodzenie pełnomocnika za sporządzenie, wniesienie odpowiedzi na skargę kasacyjną i zastępstwo procesowe przed Sądem Najwyższym według norm przepisanych.

Sąd Najwyższy zważył, co następuje:

Wniesiona skarga kasacyjna nie spełnia wymogów z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. i w związku z tym nie może zostać przyjęta do rozpoznania.

Na wstępie należy wskazać, że stosownie do art. 398⁹ § 1 k.p.c. Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne (pkt 1), istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (pkt 2), zachodzi nieważność postępowania (pkt 3) lub skarga jest oczywiście uzasadniona (pkt 4). Ponadto, zgodnie z art. 398⁴ § 2 k.p.c., określającym wymogi formalne skargi kasacyjnej, skarga kasacyjna powinna zawierać wniosek o przyjęcie do rozpoznania i jego uzasadnienie. Należy zatem stwierdzić, że wniosek o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania powinien wskazywać, że zachodzi przynajmniej jedna z okoliczności wymienionych w art. 398⁹ § 1 k.p.c., a jego uzasadnienie winno zawierać argumenty świadczące o

tym, że rzeczywiście, biorąc pod uwagę sformułowane w ustawie kryteria, istnieje potrzeba rozpoznania skargi przez Sąd Najwyższy. Skarga kasacyjna nie jest kolejnym środkiem zaskarżenia przysługującym od każdego rozstrzygnięcia sądu drugiej instancji kończącego postępowanie w sprawie, z uwagi na przeważający w jej charakterze element interesu publicznego. Służy ona kontroli prawidłowości stosowania prawa, nie będąc instrumentem weryfikacji trafności ustaleń faktycznych stanowiących podstawę zaskarżonego orzeczenia (tak m.in. w postanowieniu Sądu Najwyższego z 27 stycznia 2022 r., II USK 382/21, niepubl.).

Przechodząc do wniosku pozwanego o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania i rozstrzygnięcia istotnego zagadnienia prawnego, wskazanego w skardze kasacyjnej, Sąd Najwyższy w obecnym składzie nie dostrzegł „istotności” zaprezentowanego zagadnienia, a wręcz nie dostrzegł w ogóle żadnego zagadnienia, którego rozstrzygnięcia wymagałby interes publiczny.

W judykaturze Sądu Najwyższego wskazuje się, że za istotne zagadnienie prawne w rozumieniu przepisu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. uznaje się zagadnienie dotychczas niewyjaśnione i nierozwiązane w orzecznictwie, a więc cechujące się nowością i którego rozstrzygnięcie może sprzyjać rozwojowi prawa. W związku z tym ustalił się pogląd, że powołanie się na tę okoliczność wymaga, obok sformułowania tego zagadnienia, także przytoczenia związanych z nim konkretnych przepisów prawnych, wskazania, dlaczego jest ono istotne oraz przedstawienia argumentacji wskazującej na rozbieżne oceny prawne (zob. postanowienia Sądu Najwyższego: z 10 maja 2001 r., II CZ 35/01, OSNC 2002 nr 1, poz. 11; z 14 lutego 2003 r., I PK 306/02, „Wokanda” 2004 nr 7-8, poz. 51; oraz z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841). W ocenie Sądu Najwyższego, wniosek skarżącego nie spełnia powyższego.

Co więcej, z oczywistych względów, należy wykluczyć kwestię prawną, której wyjaśnienie nie miałoby żadnego znaczenia dla rozstrzygnięcia sprawy w ustalonym w zaskarżonym wyroku stanie faktycznym. W orzecznictwie wyraża się także zapatrywanie, że okolicznościami uzasadniającymi rozpoznanie skargi kasacyjnej mogą być tylko takie, które Sąd Najwyższy mógłby następnie uwzględnić przy jej rozpatrywaniu (tak postanowienia Sądu Najwyższego: z 4

sierpnia 2003 r., III CK 120/03, LEX nr 572022 oraz 29 czerwca 2001 r., I PKN 33/01, OSNP 2003 nr 9, poz. 228).

Doktryna procesu cywilnego wskazuje zaś, że istotne zagadnienie prawne, w rozumieniu art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c., powinno wiązać się z problemem o charakterze interpretacyjnym, nie zaś subsumcyjnym (T. Wiśniewski [w:] D. Dończyk, J. Iwulski, G. Jędrejek, I. Koper, G. Misiurek, M. Orecki, P. Pogonowski, S. Sołtysik, D. Zawistowski, T. Zembruski, T. Wiśniewski, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom. II. Artykuły 367-505(39), Warszawa 2021, art. 398⁹ i powołane tam orzecznictwo).

W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy stwierdza, że przedstawione przez skarżącego w skardze kasacyjnej zagadnienie (jego zdaniem istotnego) zmierzałoby do rozstrzygnięcia problemu faktycznego, dotyczącego przede wszystkim oceny konkretnego materiału dowodowego, którego wyjaśnienie miałoby znaczenie dla rozstrzygnięcia sprawy w przedstawionym stanie faktycznym, tj. w tej konkretnej sprawie. Powyższe, z punktu widzenia aktualnie obowiązujących przepisów prawa, jest oczywiście niedopuszczalne (M. Manowska [w:] A. Adamczuk, P. Pruś, M. Radwan, M. Sieńko, E. Stefańska, M. Manowska, Kodeks postępowania cywilnego. Komentarz. Tom I. Artykuły 1-477(16), wyd. IV, Warszawa 2021, art. 398⁹ i powołane tam orzecznictwo).

Podsumowaniem ogólnych wywodów, dotyczących zasadności przedstawienia w skardze kasacyjnej istotnego zagadnienia prawnego wymagającego wykładni, jest przypomnienie stanowiska Sądu Najwyższego (wielokrotnie zajmowanego), stanowiącego o tym, że zagadnienie prawne powinno zostać sformułowane z przytoczeniem przepisów prawa oraz argumentów prawnych, które prowadzą do rozbieżnych ocen prawnych, albo ze wskazaniem, że nie zostało ono jeszcze rozstrzygnięte przez Sąd Najwyższy (por. m.in. postanowienia Sądu Najwyższego: z 23 maja 2018 r., I CSK 33/18, LEX nr 2508114; z 22 maja 2018 r., I CSK 23/18, LEX nr 2508110; z 29 kwietnia 2016 r., I CSK 641/15, LEX nr 2419014; z 11 kwietnia 2012 r., III SK 41/11, LEX nr 1238126; z 12 marca 2010 r., II UK 400/09, LEX nr 577468; z 17 kwietnia 2009 r., II CSK 29/09, LEX nr 607252; z 7 czerwca 2005 r., V CSK 3/05, LEX nr 180841; z 10 marca 2008 r., III UK 126/07, LEX nr 459285; z 25 października 2007 r., V CSK

356/07, LEX nr 621243 i z 10 sierpnia 2006 r., V CSK 204/06, LEX nr 421035). W przedmiotowej sprawie Sąd Najwyższy nie dostrzegł przesłanek, które uzasadniałyby przyjęcie skargi kasacyjnej i rozstrzygnięcie wskazanego we wniosku zagadnienia prawnego – jako istotnego.

Przechodząc zaś do bardziej szczegółowych rozważań, dotyczących wykładni wskazanego we wniosku art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, należy zaznaczyć, że Sąd Najwyższy wyjaśniał już w swoim orzecznictwie, iż nie jest możliwa taka wykładnia ww. przepisu, która zawierałaby swoiste "wytyczne" w jakich (kazuistycznych) przypadkach zachodzą (lub nie zachodzą) potrzeby wynikające z organizacji nauczania w szkole (zob. postanowienie Sądu Najwyższego z 3 lutego 2014 r., I PK 237/13, LEX nr 1646071). Sąd Najwyższy wielokrotnie i szczegółowo wypowiadał się również na temat sposobu, w jaki należy interpretować pojęcie "organizacji nauczania" użyte w art. 10 Karty Nauczyciela (por. w tym zakresie wyroki Sądu Najwyższego: z 5 września 1997 r., I PKN 226/97, OSNAPiUS 1998 nr 11, poz. 328; z 19 stycznia 1998 r., I PKN 487/97, OSNAPiUS 1999 nr 1, poz. 6; z 9 grudnia 1998 r., I PKN 499/98, OSNAPiUS 2000 nr 3, poz. 105; z 15 września 2006 r., I PK 62/06, Prawo Pracy 2007 nr 2, s. 31; z 4 września 2007 r., I PK 104/07, LEX nr 375721 oraz z 3 grudnia 2010 r., I PK 122/10, OSNP 2012 nr 3-4, poz. 40). Warto w tym miejscu przypomnieć w szczególności wyrok Sądu Najwyższego z 5 września 1997 r., I PKN 226/97, w którym Sąd Najwyższy omówił szeroki katalog okoliczności, które mogą stanowić "organizację nauczania" w rozumieniu art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela (wówczas art. 10 ust. 4 Karty Nauczyciela), zaliczając do nich np. liczbę klas, rodzaj przedmiotów, liczbę godzin lekcyjnych, liczbę etatów, okres nauczania poszczególnych przedmiotów, zmianowość pracy szkoły (wyrok Sądu Najwyższego z 17 października 2018 r., II PK 182/17, LEX nr 2563555).

W istocie rzeczy, zdaniem Sądu Najwyższego, brak jest możliwości zawężenia wykładni pojęcia „organizacji nauczania” – zawartego w treści przepisu art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, w taki sposób, że sprowadzałoby się do odpowiedzi na pytanie: czy wystarczające jest sporządzenie arkusza organizacji szkoły i planu nauczania na dany rok szkolny (w

których ujęty zostaje nowozatrudniony nauczyciel), aby wyłączyć możliwość zastosowania ww. przepisu ustawy. Udzielenie odpowiedzi przez Sąd Najwyższy, zgodnie ze wskazanym przez skarżącego kierunkiem, mogłoby spowodować istotne ograniczenie w zakresie orzekania, inicjując tym samym kierunek linii orzeczniczej, sprzeczny z utrwalonym stanowiskiem judykatury, odnoszącym się do wykładni pojęcia „organizacji nauczania” i przesłanek, które w danym stanie faktycznym uzasadniają bądź nie zastosowanie normy prawnej wynikającej z treści przepisu art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela, tj. zawarcie z nauczycielem terminowej umowy o pracę.

Podsumowując, Sąd Najwyższy zważył, że brak jest podstaw do przyjęcia wywiedzionej przez pozwanego skargi kasacyjnej. Nadzwyczajny środek zaskarżenia nie spełnia wymogów z art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c. – tzn. w niniejszej sprawie Sąd Najwyższy nie dostrzegł istotnego zagadnienia prawnego, wymagającego rozstrzygnięcia. Skarżący pod pozorem sformułowania zagadnienia prawnego, podjął próbę zmierzającą do tego, aby Sąd Najwyższy ocenił jakie znaczenie dowodowe, na tle niniejszej sprawy, ma istnienie arkusza organizacji szkoły oraz planu nauczania na dany rok szkolny, w których to został ujęty nowozatrudniony nauczyciel, w świetle przepisu art. 10 ust. 7 ustawy z dnia 26 stycznia 1982 r. Karta Nauczyciela. Powyższe stanowiłoby naruszenie art. 398³ § 3 k.p.c.

Biorąc powyższe pod uwagę Sąd Najwyższy, na podstawie art. 398⁹ § 2 k.p.c., odmówił przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania.

O kosztach postępowania kasacyjnego orzeczono na podstawie art. 98 § 1 § 3 k.p.c., § 9 ust. 1 pkt 1 i § 10 ust. 4 pkt 2 rozporządzenia z dnia 22 października 2015 r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych (jednolity tekst: Dz.U. z 2018 r., poz. 265).

[as]